

ROTTERDAMSCHER COURANT.

De Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk. Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren. Enkele Nummers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels... f 1.— Iedere regel meer... - 0.20
Andere Advertentiën per regel... - 0.20
Grootte letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Oppositie en Staatsbelang.

Toen Marcus Cato zich in het hoofd had gezet. Carthago te vernietigen, eindigde hij elke redevoering, die door hem in den Romeinschen Raad onverschillig over welk onderwerp werd uitgesproken, met de woorden: „Verder ben ik nog van gevoelen, dat Carthago moet worden uitgeroeid.” Wat eerst met bespotting en onverschilligheid werd aangehoord, wakte van lieverlede belangstelling: de openbare meening te Rome werd bewerkt — en Carthago verwoest. Voor het heil van Rome ware het intusschen beter geweest, indien het geluisterd hadde naar den wijzeren raad van Publius Scipio, die zijne redevoering telkens besloot met de woorden: „En ik ben van gevoelen, dat Carthago niet moet worden uitgeroeid.”

Gelijk Marcus Cato ten aanzien van Carthago handelt de heer van Hoëvell, als volksvertegenwoordiger en als schrijver, met betrekking tot den hoogsten waarheidsbekleeder in Nederlandsch-Indië. Elk onderwerp, door hem behandeld, wordt door hem besloten met de moraal: „En de Gouverneur-Generaal moet worden teruggeroepen!” Denkende hoorders en lezers trekken glimlachend de schouderen op, en, door de overdrijving gewaarschuwd, weigeren zij bijna zelfs waarde te hechten aan hetgeen anders overweging zou verdienen. Maar het groote publiek in Indië en hier te Lande gewent zich aan de gedachte, dat van alles de Gouverneur-Generaal de schuld draagt; vertrouwend op het gezag van den Man, die als de leider der koloniale oppositie met bewaamheden is toegerust, zal het eindigen met eene, door den heer van Hoëvell zelf niet bedoelde uitkomst in de hand te werken: — Carthago zal verwoest worden!

Dat Carthago is voor ons niet de persoon, maar het gezag van den Gouverneur-Generaal. Voor personen stellen wij ons niet in de bres; maar voor het beginsel, dat het gezag moet worden gehandhaafd, wil de Staat niet ondergaan.

De staatkundige toestand van Nederlandsch-Indië wordt door ons beschouwd, niet gunstig te zijn. Wij sluiten ons niet aan bij de pessimisten, die reeds een algemeen opstand op Java voorspellen, ofschoon ook aan ons de vrees niet vreemd is, dat er iets sombers als het ware in de lucht zweeft. Evenmin scharen wij ons onder de optimisten, die de verwikkelingen op de Buitenbezittingen en bagatelle behandelen en volkomen gerust zijn over de kuiperijen der Hadji's, thans in grooten getale over het eiland Java verspreid. Wij beschouwen den toestand moeijelijk. De buitenbezittingen eischen, op dit oogenblik, voor een groot deel de inspanning onzer militaire krachten. De stoutheid der opstandelingen kan niet missen, diepen indruk te maken op de bevolking van Java, die van de eene zijde door het fanatisme uit den toestand van lijdelijke onderwerping wordt opgeroepen, van de andere zijde dagelijks meer het prestige van den Gouverneur-Generaal en van de Europeasche ambtenaren ziet verloren gaan door de onophoudelijke aanvallen waaraan deze blootstaan. Zeer zeker maakt dit op de vreemde troepen, bij ons in dienst, een voor ons gezag ontzenuwenden indruk. Door materiele versterking alléén zijn deze moeijelijkheden niet te boven te komen. De koloniale oppositie meent alles gezegd te hebben, wanneer zij uitroept: „Zendt troepen en vloeten; de Staten-Generaal zullen gaarne de gelden daarvoor toestaan.” Neen, boven alles zijn noodig: geestkracht en eenheid van handelen in Indië, en daár zoowel als in het Moederland versterking van onzen morelen invloed, door het gezag in Indië te ondersteunen.

Is men van oordeel, dat de tegenwoordige Gouverneur-Generaal niet is opgewassen tegen de moeijelijkheden, welke dagelijks meer oprijzen, dan wenschen wij niemand, evenmin als ons-zelfen, de bevoegdheid te ontnemen of te betwisten, op eene vervanging aan te dringen; ofschoon wij met het bestuur van den Gouverneur-Generaal niet zweepen, moeten wij toch erkennen, dat het „delenda Carthago” te pas en te onpas op hem wordt toegepast; en dat men, hovenal, in gebreke blijft aan te wijzen, wie dan toch de man zou zijn, dien men naar Indië zou wenschen te zien uitgezonden? Een man, die in zich zou vereenigen al datgeen wat thans voor Indië wordt gevorderd op het gebied van krijgskunde, van politiek en Staatshoudkunde? Men geeft hier te Lande wel de kandidaten voor de ministerieele portefeuille op:

waarom wijzen zij, die al wat geschiedt afkeuren en beweren de wijsheid alleen in pacht te hebben, den man hunner keuze en hunner beginselen niet aan? De natie zou dan kunnen oordeelen, of het ook hier geldt: „la critique est aisée mais l'art est difficile.”

Wat er echter zij van de al of niet-noodzakelijkheid van de vervanging van den Gouverneur-Generaal, zeker is het, dat eigenbelang en vaderlandsliefde, beiden, in deze oogenblikken moeten nopen, om den strijd over verschil van politieke gevoelens tijdelijk te schorsen; om het gezag in Indië, door wien dan ook, doch steeds wettiglijk vertegenwoordigd, te schragen; om blijk te geven, in de ure des gevaars, van die eendragt, die weleer de kenspreuk aan den Bataafschen pijlenbundel heeft geschonken. Wij moeten zorgen, dat de nakomeling, ons het: „*deliberante Senatu perit Saguntum*” niet verwijte!

Met droefenis zien wij deze overtuiging, noch in de pers in Indië, noch, in het algemeen, in die van Nederland gevestigd. Het schijnt, dat men zich Indië's toestand *inderdaad* als niet-zorgbarend voorstelt, maar het zorgbarende alleen in artikelen schetst om altijd te komen tot Cato's conclusie: „En ik ben van gevoelen, dat Carthago moet verwoest worden!” Het is ons anders onverklaarbaar, hoe men, met de overtuiging in het hart dat Indië's toestand zorgwekkend is, voortgaat, het gezag daár naar ons inzien te ondermijnen, door het op onbillijke, althans op onbetamelijke wijs aan te vallen. De heeren van Hoëvell en Dr. Bosch geven daarbij, tot ons leidwezen, den toon aan. Dr. Bosch heeft nog onlangs in het *Tijdschrift* een artikel gepubliceerd, dat, werd de hoofdinhoud daarvan bij de inlandse hoofden en regenten op Java, hoe verminkt ook bekend, niet missen kan, een allernadeeligen invloed voor ons gezag te oefenen. Gelijke gedragslijn blijft de heer van Hoëvell volgen. Als volksvertegenwoordiger maakt hij zich tot het orgaan van elke klagt en van elke grief, en gebruikt daarbij zijne gave van welsprekendheid om het gezag af te schilderen als zwak, wisselziek, wijfelmoedig, onbekwaam en slechts door gunstbetoon gedreven. Als publicist is zijn *Tijdschrift* — men raadplege slechts het laatst verschenen nummer! — het middenpunt van alle aanvallen tegen het Indische Bestuur: en elke logenstraffing van geïncrimineerde feiten wordt beantwoord met de tentoonstelling van nieuwe, even ongegronde feiten als overdreven gevolgtrekkingen en beschuldigingen.

Wij hebben eerbied voor de pligten, die op den Volksvertegenwoordiger rusten, en waardenen hoog de regten, die de vrijheid van drukpers schenkt. Maar worden die regten en pligten betracht, wanneer men ze niet in overeenstemming weet te brengen met hetgeen het Vaderland boven alles, in haghelijke omstandigheden, vereischt? Wij zijn de laatsten, om te ontkennen menige dienst, die de heer van Hoëvell en als publicist en als Vertegenwoordiger aan het Vaderland bewezen heeft; maar wij vreezen, dat de gloed zijner staatkundige hartstogten, thans in deze oogenblikken, zijne oogen verblindt; dat hij als het ware aangegrepen is door een mirage, waarin hij het belang van zijn vaderland in den val van een persoon herkent. Deze, door ons betreunde verblindingschijnt hem echter niet te doen inzien, dat hij op de wijze, waarop hij den persoon ondermijnt, ook het gezag doet vallen, en dat te vergeefs, is eenmaal dat gezag omvergehaald, bajonetten en kanonnen verspilld en het bloed onzer kinderen geofferd zullen worden, om dat gezag te herstellen.

Geestkracht in Indië, hier te Lande bovenal moreele ondersteuning van het gezag daár, kunnen ons de gevaren gelukkig doen te boven komen, waarmee wij bedreigd zijn. Het vaderland eischt, naar onze innige overtuiging, een offer. Dat offer is niet groot op zich zelf, want de plicht van den Staatsburger schrijft het voor: Laat ons onze zedelijke krachten, die sterker moeten zijn dan de stoffelijke, niet versnipperen, door aan tweedragt, wantrouwen en ontevredenheid voedsel te geven. Sterken wij, met ter zijde stelling van onderlinge twisten, het gezag, opdat het daarin kracht en moed vinde tot handelen. De tijd tot handelen is meer dan gekomen; wanneer wij dien nutteloos voorbij laten gaan, dan kan de tijd tot spreken, tot schrijven en tot twisten over Indië welligt voor altijd voor ons overbodig worden!

BUITENLAND.

ENGLAND.

LONDEN 20 Maart. — Lord J. Russell is ten gevolge eener hevige verkoudheid genoodzaakt het huis te houden. Men vreesd dan ook dat hij gedurende de eerste dagen geen deel aan de parlementaire werkzaamheden zal kunnen nemen.

Zoo als de telegraaf reeds meldde, zeide de heer Kinglake gisteren in het Lagerhuis, berigt ontvangen te hebben dat de Gemeenteraad van Nizza zich voor het behoud der vereeniging met Sardinië en tegen de aanhechting aan Frankrijk verklaard had, met bijvoeging dat, mogt het eerste onmogelijk zijn, dat grondgebied dan nog eerder tot een onafhankelijken Staat verklaard moest worden. Eene deputatie was naar Turijn gereisd, om den Koning deze wenschen over te brengen. Bovendien had de Gemeenteraad lankadresses aan twee leden van het Lagerhuis goedgesteld. De heer Kinglake verlangde nu te weten of de Regering eene nota van de Zwitsersche Regering ontvangen had, waarin de wensch van dien Staat wordt geuit om zich ter zake der aanhechting tot de groote Mogendheden te richten, en of de Engelsche Regering haar antwoord aan den heer Thouvenel tot na de ontvangst der Zwitsersche dépêche zal ustellen.

Lord J. Russell antwoordde dat geene dergelijke nota was ontvangen, en vroeg verschooning dat hij op het tweede gedeelte der interpellatie het antwoord schuldig blijven moest. De Regering had eene zeer gewichtige nota van den heer Thouvenel ontvangen, en de Minister hoopte dat het Huis hem vrijheid geven zou om het daarop te geven antwoord beaardeljk te overwegen.

Nadat lord Palmerston gezegd had den dag der Paaschvacantie nog niet te kunnen bepalen, werden de beraadslagingen over de tweede lezing der wet op de Parlementaire hervorming aangevangen. De heer Disraeli kon zijne goedkeuring niet aan een maatregel schenken die niemand's volkomen goedkeuring dan die van lord Russell en den heer Bright wegdraagt. Hij hoopte dat het wetsontwerp ingetrokken zou worden en dat de Regering beseffen zou hoe het tijdstip waarop eene groote militaire Mogendheid bezig is een kolossaal Rijk door geweld van wapenen te vestigen, niet juist gekozen zijn kan om de hand aan het aloud beginsel der grondwettige magt te slaan, onder hetwelk Engeland den grootsten trap van welvaart bereikt heeft. De heer Leatham daarentegen ondersteunde het ontwerp, ofschoon hij het betreunde dat de geheime stemming daarin niet was opgenomen en dat de zoogenaamde verrotte burgten niet waren afgeschafte, welke thans een onwettigen invloed in het Lagerhuis uitoefenen. Volgens den heer Baillie zal de wet de misbruiken niet doen verdwijnen welke men aan de tegenwoordige wetgeving verwijt. Nadat nog andere heeren hunne bedenkingen geopperd hadden, zeide de heer Bright vóór den maatregel te zullen stemmen, omdat hij dien als den weg tot een meer vrijzinnig stelsel aanmerkte. De vermeerdering van het cijfer der kiezers scheen hem wel niet genoegzaam toe, maar echter meende hij dat de aanname met groote vreugde door de Natie vernomen zal worden. De voortzetting der beraadslagingen werd op den volgenden dag bepaald.

Na de reeds vermelde aanneming van het crediet voor de expeditie naar China eindigde de zitting.

Volgens den Times beiraagt het getal der kiezers in de graafschappen van Engeland en Wallis thans 415,517 en zou bij aanneming der door lord Russell voorgestelde verlag van den census met ongeveer 157,770 vermeerderd worden.

In al de militaire kapellen te Douves werden laatstleden zondag gebeden voor de herstelling van miss Nightingale, die ernstig krank is, opgezonden.

Wegens den door velen hooggeroemden, door anderen sterk gelaakten sir J. Brooke, rajah van Sarawak, schrijft de London and China Telegraph: „Naar wij vernemen belooft de gezamenlijke som, bij inschrijving voor dien heer bijeengezameld, ongeveer £ 9000. Zijne gezondheid blijft nog altijd zeer slecht en kapitein Brooke heeft zich naar Borneo begeven, om daar, als plaatsvervang van sir J. Brooke, het bewind over Sarawak te aanvaarden. Alle pogingen om de Engelsche Regering tot aankoop der kolonie te bewegen zijn nu opgegeven.”

De Shipping and Mercantile Gazette acht zijne vroegere beweringen over de aangelegenheid gestaafd door het vertoog der kooplieden en planters van Guadeloupe aan den Franschen Minister van kolonien, over de moeijelijkheden waarin zij zich gebragt zien door het gemis aan genoegzamen aanvoer van Fransche betonning tot het aan de markt brengen van suiker en andere koloniale producten. Dit berigt, zegt genoemd blad, is vooral nu belangrijk, als blijkbaar bewijs hoe verkeerd het uitsluitend voorregt is, aan Fransche hoven vreemde schepen gegeven. De vermelde mededeeling behoorde derhalve de Fransche Regering tot het verlaten van dat verbodstelsel te nopen. Doch hierbij moet gevoegd worden hoe in het rapport der beide Fransche onderhandelaars aan den Keizer, over het Fransch-Engelsch verdrag, reeds over dit onderwerp der differentiële regten gesproken en de opmerking gemaakt wordt dat de Fransche handelscheepvaart niet „voorbarig” aan eene mededinging moet worden blootgesteld, die zij welligt niet zal kunnen volhouden, waaruit blijkt dat zij zelve eene latere verandering mogelijk achten, te meer dewijl zij zelfs op eene wijziging dier regten na voorafgegaan onderzoek zinspelen.

Door de Ceylon, die gisteren de mails uit Indië en China te Southampton aanbragt, heeft men ook berigten uit Alexandria tot 5, van Malta tot 9 en uit Gibraltar tot 14 dezer. Langs dezen weg verneemt men nadere bijzonderheden wegens het openen van den tweeden veitogt in Afrika. In het laatste gevecht hadden de Spanjaarden 250 dooden en gekwetsten en werd het getal der Mooren die deel aan den strijd namen op 15,000 geschat. Het gevecht duurde niet minder dan zeven uren. De Keizer van Marokko had een afgezant naar den maarschalk O'Donnell gezonden, om te verklaren dat hij den oorlog tot het laatst toe voort zou zetten.

FRANKRIJK.

PARIS 20 Maart. — Heden heeft de Staatsraad eene zitting gehouden, die door den Keizer werd gepresideerd. De Raad heeft over de suikerquestie beaardeljk.

De Keizer en de Keizerin hebben gisteren avond in het Theatre des Vaudevilles de eerste voorstelling bijgewoond van het nieuwe stuk van den heer Octave Feuillet, getiteld la Tentation. Het stuk is goed geslaagd. De heer Lafond en mej. Marquet, die de twee hoofdrollen vervulden, zijn zeer toegejuicht geworden.

De rapporten van den Franschen gezant te Weenen, den heer de Moustier, bevestigen alles wat er in de jongste dagen gezegd is omtrent de goede verstandhouding tusschen de Hoven van Frankrijk en Oostenrijk en omtrent de vreedelievende bedoelingen van laatstgemelde Mogendheid. Terwijl het dus te voorzien is dat Oostenrijk geen nieuwen oorlog zal openen om de aanhechting van Midden-Italië te beletten, verwacht men tevens dat het, al was het dan maar om wraak te oefenen tegen Sardinië, Frankrijk geheel te wille zal zijn in de questie van Savoje.

Omtrent de verhouding tusschen Frankrijk, Sardinië, Zwitserland en Engeland in de zaak der aanhechting van Savoje is niets naders bekend geworden. Men zegt dat de heer Thouvenel een krachtig antwoord gereed maakt op het protest van Zwitserland. Zwitserland van zijne zijde, dat altijd meer handelt dan praat en zich sterk gevoelt door den steun van Engeland en ook van Pruisen, zou bereid zijn alles te wagen om te verhinderen dat de waarborgen voor de veiligheid zijner grenzen werden weggenomen. Intusschen heeft heden avond het agentschap Reuter eene dépêche verspreid, volgens welke de heer Thouvenel in eene nieuwe nota zou verklaren dat Frankrijk, om de questie der onzijdigheid van Zwitserland en der natuurlijke grenzen in haar geheel te laten, er in zou toestemmen den afstand van grondgebied dien het van Sardinië verlangt, te beperken tot eene eenvoudige regeling der grenzen. Dit besluit zou zoogewigtig zijn dat men het berigt daarvan voorloopig voor rekening van genoemd agentschap moet laten.

Heden is geheel Parijs uitgevloopen naar den tuin der Tuileriën, om den bekenden kastanjeboom te gaan zien, die, volgens de overlevering, den 20 maart in blad moet staan. Men hoopte hem ontrouw te zullen vinden aan zijn plicht en hem deswege te critiseren. Algemeene teleurstelling! De kastanjeboom draagt honderden bladerknoppen, die grootendeels reeds geopend zijn. Ook de seringen en de treurwilgen beginnen in blad te komen.

Twee betreunswaardige onheilen hebben onze openbare inrigtingen getroffen. Aan het observatorium is eene prachtige lens, ter waarde van 25,000 francs, door de onhandigheid van twee werklieden gebroken. In den Louvre is een bronzen beeldje, op 35,000 francs geschat, uit eene van de zalen verdwenen. Men heeft onmiddellijk een scherp onderzoek ingesteld naar de bedrivers van dezen diefstal, die trouwens reeds in de onmogelijkheid zijn gebragt zich van het gestolen voorwerp te ontdoen.

Berigten uit Napels, over Genua ontvangen, gewagen van eene algemeene agitatie op de grenzen van den Kerkelijken Staat, die waarschijnlijk zou uitbarsten onmiddellijk na het vertrek der Fransche troepen uit Rome. Te Atri (het oude Adria) een van de voornaamste steden der Abruzzes, zou eene demonstratie ten gunste van Koning Victor Emmanuel hebben plaats gevonden.

DUITSCHLAND.

BERLIN 19 Maart. — De Prins Regent, tot bijwoning van het jaarfeest der oprigting van de Pruisische landweer uitgenoodigd, heeft daaraan wel geen gevolg gegeven, maar nogtans den veldmaarschalk baron von Wrangel een brief geschreven, in welken hij verzoekt aan de feestgenooten zijnen groet over te brengen, met de verzekering dat de herinnering aan dien grooten vaderlandslievenden tijd hem voortdurend lief is. Deze herinnering, schrijft de Prins verder, en vooral deze zinsede is, in verband met de beraamde en door velen zoo fel bestreden reorganisatie des legers, opmerklijk, — welke onafscheidelijk is van hem, die dien grooten tijd voor Pruisen in het leven riep, moge Koning en Volk bij elke gelegenheid, als de hoogste goederen des Vaderlands op het spel staan, in dezelfde wederzijdsche gezindheid van vertrouwen en kracht vereenigd vinden. De verjonging van het staande leger en de vrligting welke ik besloten heb de landweer te doen genieten, geeft de Natie de verzekering hoe het mijn streven is haar welzijn langs iederen weg in overweging te nemen. En als het Vaderland roept, dan weet ik dat de krachtige landweer, onder het haar in den vroegeren vorm teruggegeven Kruis, onder haren veldheer denzelfden heldenmoed aan den dag zal leggen als in die eeuwige gedenkwaardige, roemvolle tijden. Deze brief werd gisteren op het feest door den veldmaarschalk voorgelezen en met luid gejuich begroet.

In de vergaderzaal van het Huis der Afgevaardigden was heden een buitengemeen talrijk publiek opgekomen, ten gevolge van het gerucht dat aldaar eene hevige woordenwisseling tusschen den voorzitter en den heer von Vincke zou ontstaan. Daarvan kwam echter niets, want een laatstleden vrijdag ontstaan geschil was reeds vroeger bijgelegd. In genoemde zitting is, onder anderen, na van Regeringswege gegeven ophelderingen, de voor de kosten der expeditie naar Oost-Azië gevraagde som ingewilligd.

De Pauselijke kamerheer mons. de Merode, die op zijne reis van Rome naar zijn vaderland België slechts vier en twintig uren te Weenen vertoefde, was met geenerlei staatkundige zending belast.

